No. 26. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Woensdag 20 Februari.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 15 *febr.* In het groothertogdom Hessen zijn dezer dagen eenige der uit Rastatt ontslagen partijgangers weder gevangen genomen.

— Uit Wurtemberg wordt gemeld, dat in alle militaire werkplaatsen van dat land groote bedrijvigheid heerscht en dat alle toebereidselen worden getroffen, om het legerkorps tegen de lente snel mobiel te kunnen maken.

— Het bevestigt zich, dat de Brunwijksche regering werkelijk even als de Badensche, tot de Pruisische militaire conventie is toegetreden, in zoo ge derzelver troepen weldra naar Pruisen zullen marcheren, en de Pruisische troepen dit land zullen bezetten. Onderhandelingen van dien zelfden aard zijn thans aangeknoopt met al de tot het drie-koningenverbond reeds toegetreden Duitsche staten. Ten gevolge van het onbegrijpelijke dralen van Oostenrijk en de Zuid Duitsche staten in het doen van een beslissenden stap tot regeling der Duitsche quaestie, loopt het grootste gedeelte van Duitschland gevaar Pruisisch te worden. Men is bijna geneigd te gelooven, dat er tusschen Oostenrijk en Pruisen eene geheime afspraak bestaat, om dit land onderling te verdeelen.

ENGELAND.

Londen, 16 *febr.* Jl. donderdag is de bekende schout-bij-nacht sir *Gordon Bremer*, te Compton bij Plymouth overleden. Hij nam in 1794 als vrijwilliger dienst op de *Sandwich*, werd in 1797 student op het zeemans-collegie te Portsmouth en in 1802 als adelborst aangesteld op de *Endymion*. Aan bijna alle togten van eenig belang in de daarop volgende jaren nam hij deel. In october 1807 werd hij bevorderd tot kommandant van de *Rattlesnake*, een scheepje van 18 stukken. In 1813 ging hij over op de *Royalist* van even veel stukken, en nam in dat jaar met dit vaartuig vier groote Amerikaansche schoeners, terwijl hij voorts medehielp tot het nemen van vier anderen. In 1836 werd hij kommandeur van de *Bath Orde*, en in 1839 volgde hij den overleden sir *F. L. Maitland* op, in het opperbevel over de Britsche zeemagt in de Indische wateren; als zoodanig bestuurde hij de expeditie tegen China tot aan de vermeestering van het eiland Chusan in 1841 Den 15den september 1849 was hij tot schout-bij-nacht bevorderd.

Ook de landmagt heeft dezer dagen een verlies geleden door den dood van den luitenant-generaal *Robert Crawford*; hij had in 1794 en 1795 in Holland gediend en daar de meeste belangrijke gebeurtenissen bijgewoond, terwijl hij ook groot deel had gehad in het dempen van den Ierschen opstand in 1798.

— Men verzekert, zegt een dagblad van Dublin, dat in het geheele graafschap Limerick naauwelijks 500 bunders met koren zijn bezaaid en dat die aanmerking ook geldt voor andere districten, waar in de vorige jaren overvloedig koren gezaaid was. Dit is echter niet vreemd, want de Iersche landman weet bij ondervinding, dat zijne akkers weinig geschikt zijn tot het verbouwen van tarwe; daarom besteedt hij meer zorg aan het verbouwen van haver, gerst enz., die bijzonder goed in Ierland gelukken.

— De *Morning-Herald* deelt nopens de zooveel geruchts gemaakt hebbende poging tot vergiftiging van *Kossuth* en andere Hongaarsche uitgewekenen, het volgende berigt mede, hem uit Konstantinopel, dd. 19 jan., medegedeeld:

. De laatste verradelijke handelwijze van den Oostenrijkschen internuntius, blijft hier het onderwerp aller gesprekken. Ik heb u de ontdekking van een verschrikkelijk komplot medegedeeld tegen het leven van *Kossuth* en andere vlugtelingen. Volgens geloofwaardige bronnen kan ik u thans nog het volgende meer naauwkeurig daaromtrent berigten Ongeveer drie maanden geleden kwam een Hongaarsch vlugteling naar Konstantinopel, met het voornemen van daar naar Europa te reizen; vermits het hem echter aan middelen ontbrak, werd hij door zijne schuldeischers teruggehouden. Om in zijne behoeften te voorzien, trachtte hij door zijne muzijkale talenten voor zijn onderhoud te zorgen, terwijl hij door zijne lessen spoedig met een groot gedeelte van de inwoners der stad bekend werd. Omstreeks de helft der vorige maand maakte hem een Franschman met een helsch plan bekend, hetwelk de Porte gesmeed had en ten uitvoer zocht te brengen; het bestond nergens minder in dan in de vergiftiging van *Kossuth*, *Perczel*, *Dembinski* en *Batthiany*. Tevens stelde de bedoelde Franschman hem een middel voor om zijne landgenooten te doen ontvlugten. De brave Hongaar was aanstonds bereid, maakte zich reisvaardig en ontving, na eenen bediende te hebben aangenomen, van den Franschman 500 ducaten reisgeld. Vóór zijn vertrek werd hij met zijne makkers, vijftien in getal, aan wier hoofd hij zou slaan, bekend gemaakt. Zij kregen bevel zich onmiddellijk naar Burgas en Warna en van daar naar Schumla te begeven, ten einde op laatstgemelde plaats de komst van de Hongaren af te wachten. Den 26sten december gingen de bewuste 15 personen (in het voorbijgaan gezegd, Croaten), van Konstantinopel naar de plaats hunner bestemming op reis. Ten gevolge van een kleine fout in zijn reispas werd de Hongaar voor als nog te Konstantinopel teruggehouden; gedurende dit oponthoud bezocht hij een zijner landgenooten, wiens familie in geen besten reuk stond; de dochter des huizes ried hem aan zich niet naar Schumla te begeven, vermits haar bemindp, een Croaat, die tot geleide behoorde, met eenige anderen in last hadden hem en de vier Hongaren onderweg te vermoorden. De Hongaar verzocht onmiddellijk gehoor bij den minister van Buitenlandsche Zaken en ontdekte hem het geheele complot, namelijk dat hij, om met zijne landgenooten aan eene voorgewende vergiftiging te ontsnappen, ontvlugten moest, terwijl men het geleide, dat hun daarin behulpzaam zou zijn, gelast had hun onderweg te vermoorden. De Porte zond onmiddellijk de noodige bevelen naar Schumla af, om den geheelen omtrek door sterke patrouilles te doen doorkruissen, en die tevens bevel hadden, om een ieder te arresteren die van geene behoorlijke papieren voorzien was De van de Zwarte Zee terug keerende stoomboot berigtte de aankomst van zes Croatische kooplieden te Burgas en zes anderen te Warna en [illegible] kooplieden aldaar zeer zelden het binnenland bezoeken, daar men in alle havens van Rumelie commissie-kantoren vindt. Later heeft men ontdekt dat de bewuste Franschman onschuldig en het geheele plan te Weenen beraamd was; terwijl graaf *Sturmer*, in plaats van als eerlijk man te weigeren zijne hand tot de uitvoering te leenen, zich daarmede belastte, en eerlijke personen, wier vroeger gedrag in hun voordeel getuigde, wist over te halen, om tot de volvoering van dit schandelijk ontwerp mede te werken; hetgeen zeker gelukt was, wanneer de praatzucht van een jong meisje het geheele plan niet verijdeld had. Er waren 23 Croaten gehuurd, 15 uit Konstantinopel, 5 uit Widdin en 3 uit Ibrailai. Intusschen is de zaak hier alom bekend, en zoowel Turken, joden als christenen, veroordeelen de hel sche voornemens van Oostenrijk. De Porte heeft den internuntius medegedeeld, dat zij den Kaimakan van Schumla bevolen heeft, de gewaande kooplieden in hechtenis te houden, tot de komst van *Achmet*-effendi. Tevens geeft de Porte hare ontevredenheid te kennen, dat men haar naam in eene zaak heeft ingemengd, die te verradelijk is, dan dat zij ooit bij den sultan of zijne raadslieden zou kunnen opkomen.

— In het Hoogerhuis is donderdag avond niets belangrijks voorgekomen.

Bij het Huis der gemeenten werden eene menigte verzoekschriften tot voorkoming van zondags-arbeid ingeleverd, en kwam de zaak der geestelijke toevoorzigtscommissie weder ter sprake. De heer *Ewart* verzocht eene wet voor te dragen, die de stedelijke raden magtigde tot oprigting van openbare boekerijen en museums. Verder werd de aanwending van bezoldigings-gelden der Iersche geestelijken behandeld en stelde de heer *Adderley* een wets-ontwerp voor, strekkende om de keuze van straf-koloniën, die thans van den minister van Koloniën af hangt, over te brengen op het Parlement, waartegen zich de minister (sir *G. Grey*) verklaarde, waarin hij door lord *John Russell* gevolgd werd, zoodat het voorstel met eene meerderheid van 78 stemmen werd verworpen.

— De volgende omstandigheid, betrekkelijk de werking der bestaande scheepvaart-wetten, zal dienen in de ophanden zijnde debatten over de koopvaardij-acte.

Een schip, dat van Engeland naar Rio-Janeiro gezeild was, bragt van laatstgenoemde plaats eene lading naar eene Hollandsche haven. De bemanning werd ingevolge overeenkomst in Holland ontslagen, hetwelk eene bepaling was, na te komen bij het aandoen van eene Europesche haven. Uit Holland ontving de kapitein eene bevrachting naar Triëst, zeilde met Hollandsche manschappen van daar naar Alexandrië en kwam ongeveer tien dagen geleden met eene lading de rivier de Theems op. Het schip werd dadelijk door de beambten van het tolkantoor in beslag genomen, op grond dat de beperking van een derde vreemde matrozen aan boord te mogen hebben, overschreden was, terwijl de lading slechts gelost kon worden nadat de zaak uitgewezen was, hetwelk geschiedde door de eigenaars in eene boete van £ 10, te beslaan voor elk hoofd van 2/3 der manschappen. Waarschijnlijk zal deze omstandigheid door de voorstanders der afschaffing aangevoerd worden als een bewijs, dat het ongerijmd is, de in-dienst-neming van vreemde matrozen aan banden te leggen, doch tegelijker tijd zal het aan de andere zijde strekken, om te doen zien hoe, door de aanneming van buitenlandsche matrozen tot lagere bezoldiging, daaruit eene geheele uitsluiting van Britsche zeelieden voortvloeijen moet.

BELGIE.

Brussel, 17 *febr.* Gisteren hebben in de Fransche Wetgevende Vergadering de interpellatiën plaats gehad van den heer *Pascal Duprat* over de instelling der groote militaire commandementen. Zoo als de meeste interpellatiën, hebben zij geene andere gevolgen gehad, dan dat daardoor eenige opschudding is ontstaan en de eenvoudige orde van den dag met 407 tegen 183 stemmen werd aangenomen. Het is waar, dat de heer *Pascal Duprat* [illegible] zich te bepalen bij de [illegible] wilde brengen, eene wezenlijke acte van beschuldiging tegen den President der Republiek heeft uitgebragt, waarin hij over even zoo vele onbewezene stellingen als feiten gesproken heeft. Het minst heeft hij gesproken over den genomen maatregel der groote commandementen, waarvan hij niettemin de wettigheid en gepastheid bestreden heeft. De minister van Oorlog heeft op die twee punten, met eenige vrij scherpe woorden geantwoord, die de vergadering weder zoo onstuimig hebben gemaakt.

Het eerste gedeelte der zitting was gewijd aan het vervolg der discussiën over de vereenigingen van werklieden. Het ministerie heeft daarbij eene kleine nederlaag geleden. Het bestreed zoowel het oorspronkelijke voorstel, dat van de Bergpartij was uitgegaan, als de conclusiën der commissie waardoor dit voorstel werd gewijzigd. Niettegenstaande alle mogelijke aangewende pogingen werd er met 308 tegen 299 stemmen tot eene tweede beraadslaging besloten.

Er blijven steeds geruchten loopen nopens wijzigingen in het ministerie. Als plaatsvervangers worden altijd genoemd de heeren *Molé* voor Buitenlandsche Zaken, *Léon Faucher* voor Binnenlandsche Zaken en *Baraguay* voor Publieke Werken.

De staat van zaken in Frankrijk laat hoe langer zoo minder met eenige naauwkeurigheid op te geven. De gevoelens en meeningen, de verwachtingen en welligt de geheime pogingen zijn zoo talrijk, dat zij waarschijnlijk elkander zullen neutraliseren en men gedwongen zal worden te blijven waar men is, zonder *coup d'État*, zonder opstand, zelfs zonder herziening der constitutie. Wat dus de eensgezindheid niet in staat is tot stand te brengen, zoude de tweespalt doen. Frankrijk zoude zich over die uitkomst geluk kunnen wenschen, zonder naar de oorzaak daarvan te vragen.

De zending van den heer *Gros* naar Athene, als gevolmagtigd minister van Frankrijk, schijnt zich te bevestigen. Maar men moet aan deze zending niet dat karakter geven, dat de *Liberté* haar gisteren toeschreef. Het gedrag van den heer *Touvenel* zoude geenszins worden afgekeurd; maar zijne krachtige houding, die hij aan den dag heeft gelegd, zoude niet gedoogen dat hij zich tot scheidsman stelde tusschen Engeland en Griekenland, nu de eerstgenoemde mogendheid de goede diensten van Frankrijk heeft aangenomen.

Er is niets naders bekend omtrent de geruchten van nieuwe verwikkelingen in deze zaak, welke ll. vrijdag te Parijs verspreid waren. Wij blijven het er voor houden dat zij ongegrond zijn. De eenparige afkeuring der Engelsche pers van het gedrag van lord *Palmerston*, schijnt ons niet geschikt toe om het hoofd van het Foreign-Office aan te moedigen, bij zijne eerste voornemens te blijven volharden.

Omtrent de Zwitsersche aangelegenheden zijn de berigten zeer uiteenloopende. Zoo verzekert de *Gazette de Berne*, in strijd met de *Suisse*, het orgaan van den federalen raad, dat de Pruisische gezant, de heer *von Sydow*, den 12den eene krachtige nota aan dien raad heeft ingediend.

Die raad wil overigens, het verwijt van werkeloosheid, dat zijne tegenstanders hem gedaan hebben, logenstraffen. Hij wil, zegt de *Gazette federale Suisse*, niet slechts maatregelen nemen en orders uitvaardigen, maar die ook doen uitvoeren. Dit zoude het geval zijn met de vestingwerken van Genève. Werkelijk zal de kolonel van het eedgenootschap *Landamman Siegfried*, zich van Aarau naar Genève begeven, nadat hij uitgebreide instructiën van het departement van Oorlog zal hebben ontvangen.

Van zijnen kant gelooft de *National*, voor de waarheid der navolgende berigten te kunnen instaan:

»Elf Oostenrijksche bataillons zijn rondom Como bijeen getrokken. Drie duizend man staan te Luino. *Frankrijk heeft zijne toestemming gegeven.* Alleen Engeland weigert haar nog. De Oostenrijksche regering heeft bij het kabinet van Turijn aanzoek gedaan om vrijheid te erlangen tot den doortogt van een corps troepen over Piëmonteesch grondgebied.«

Volgens berigten van de grenzen van Italie, is de terugkeer van den Paus verder af dan ooit; de zaken zijn op dezelfde hoogte als op den dag na den bekenden brief van den heer *Edgar Neij*; zij zijn zelfs nog meer verward. Wel blijft de berigtgever van *l'Univers* de hoop voeden dat dit slechts een uitstel van eenige dagen is, dat de Paus [illegible] op reis zal gaan; maar hij stemt [illegible] nieuwe moeijelijkheden ontstaan zijn [illegible] belemmeringen in den weg kunnen [illegible]

In de zitting der Sardinische Kamer van Afgevaardigden van den 11den februari, heeft de afgevaardigde *Martinet* zijn voorstel ontwikkeld, strekkende om gedurende de zitting de bezoldiging der staatsambtenaren, die leden der kamer zijn, in te trekken. Dit voorstel is niet in beraadslaging genomen.

FRANKRIJK.

Parijs, 16 *febr.* De democratie is [illegible] in vollen arbeid.

Onder het presidentschap van [illegible] op 14 dezer, [illegible] werd door [illegible] nog 2000 stemgeregtigden [illegible] plaats te vinden. Onder gewoonte, pre-

testeerde de president tegen de verschijning van den commissaris van politie in de zaal, en deed de vergadering daarna overgaan tot het formeren van een 15tal candidaten, waaronder de heeren *Colfavru*, *Péan*, volksvertegenwoordiger en lid van de Bergpartij, *Sellier Detante*, *Pascal*, *Lafon*, enz. enz.

Om 10 ure scheidde de vergadering onder den driemaal herhaalden kreet: *leve de democratische Republiek!*

Men zeide dat ook de prefect van politie de zitting bijwoonde. Opmerkelijk is in deze clubs de eenheid van handeling bij de woeligheid der gemoederen. De keus der candidaten is aan haar overgelaten, maar men bespeurt spoedig, dat daarover al vroeger is gehandeld.

Men gaat in deze clubs aldus te werk:

De president doet eene korte toespraak en dan treden de candidaten te voorschijn en geven eene verklaring van hun leven en werken, beginsels en bedoelingen. Twee zaken beloven hun steeds een goed succes: gevangen te zijn geweest gedurende hun halve leven en gevochten te hebben in juni 1848. Die titels kan elk niet doen gelden en toch hebben de bureaux de handen vol, om de tallooze opgestokene vingers te verificeren.

De stemgeregtigde burgers, die de achterste rijen der vergadering uitmaken, verstaan natuurlijk zeer weinig van de levensbeschrijving, die de candidaten-volksvertegenwoordigers van zich zelven geven; daarom houden zij 't oog op hunne staatkundige broeders, die op de eerste banken zitten en zorgen, dat de zaal een getrouwe echo geeft van 't gerucht dat van 't hooger eind uitgaat.

Wat de taal betreft — men heeft sedert februari 1848 wel reeds twintig maal gezegd, dat er niet heviger kon gesproken worden, dan bij deze of gene gelegenheid, doch telkens werd die verzekering, en nu weder op nieuw in de clubs beschaamd. Zoo zeide zeker kandidaat in straks genoemde vergadering: »*ik heb geen groot talent, maar toch eene ziel om te haten, een mond om te vervloeken, een arm om te wonden!*"

Zulk een spreker wordt toegejuicht — dat is de volksvertegenwoordiger die Frankrijks geluk voor het heden en de toekomst zal bevestigen!

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 16 *febr.* De heer *E. Wenckebach*, die, zoo als wij voor eenige dagen meldden, concessie heeft erlangd tot aanlegging eener telegraphische linie tusschen Amsterdam en het Nieuwediep, heeft thans een prospectus rondgezonden van deze geprojecteerde onderneming. Hij wil te dien einde eene *Nederlandsche* [illegible] oprigten, ten einde door deze de tot daarstelling van het plan vereischte sommen worden bijeengebragt. Het kapitaal is van 50,000 gulden, verdeeld in honderd actien van 500 gulden, op verschillende termijnen te storten. Aan vier commissarissen zal het toezigt over het beheer der maatschappij worden toevertrouwd. Voor de nadere bijzonderheden verwijzen wij naar het prospectus zelf, welke te verkrijgen is bij de makelaars *Burlage en Zoon*, ter wier kantore de inteekening geopend is.

Wij achten het overbodig hier iets tot aanbeveling van dit plan bij te voegen. De kooplieden zullen zelven het best begrijpen welke groote voordeelen voor hen verbonden zijn aan eene dergelijke snelle communicatie met den uithoek van Noord-Holland. (*A. C.*)

Amsterdam, 18 *febr.* Door de heeren *H. A. Bake*, muntmeester, *W. H. de Heus*, fabriekant, *G. J. Mulder* en *R. van Rees*, hoogleeraren te Utrecht, is het plan gevormd tot de oprigting eener *Technische school*, in die stad. Zoodanige school zou gewis in eene sedert lang bestaande behoefte voorzien en eene schakel vormen tusschen lager en hooger onderwijs; maar ook zij, die van het laatste geen gebruik maken, zullen toch met veel vrucht het onderwijs kunnen genieten, dat aan de Technische school zal gegeven worden. De ontwerpers lichten dit dan ook op eene overtuigende wijze in hun prospectus toe.

In eenen, in twee en drie jaren gesplitsten cursus, wil men wekelijks 34 uren onderwijs doen geven door 5 docenten, in de volgende vakken: teekenkunst, wiskunde, algemeene natuurkunde, werktuigkunde, scheikunde, algemeene beginselen der aard- en mineraalkunde, der plant- en dierkunde, technologie, warenkunde, de kennis van bouw-materialen, beginselen van land- en volkenkunde en het boekhouden. De school eenmaal gevestigd zijnde, moet uit eigene middelen kunnen bestaan; tot de daarstelling echter rekent men op de ondersteuning der provinciale en stedelijke regering en vleit men zich door geldelijke bijdragen van belangstellenden, gedurende drie jaren, waarvan [illegible] later rekenschap zal worden gegeven, [illegible] van het plan in staat te zullen worden gesteld, om met augustus e. k. de school te kunnen openen. Moge de verwachting der ontwerpers niet worden te leur gesteld en hun doel de bescherming ondervinden, welke het zoo zeer verdient! (*Hand.*)

's Gravenhage, 18 *febr.* Bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingekomen een nieuw ontwerp van wet tot heffing van provinciale belasting in Friesland over 1850, ter vervanging van het vroeger ingediende, doch alstoen verworpen ontwerp; de werken voor welke de belasting dienen moet, zijn: het inrigten der gebouwen van het voormalig Athenaeum te Franeker, tot een krankzinnigen gesticht en de vernieuwing van het Noorder-Havenhoofd te Makkum.

Het dispositief van het nieuw ontwerp van wet luidt aldus:

Art. 1. De vereischte bekrachtiging wordt, voor de provincie Friesland, verleend aan de heffing over 1850 van *negen* opcenten op de hoofdsom van den rijks-accijns op het binnen- en buitenlandsch gedistilleerd en de likeuren, binnen de provincie veraccijnsd; van eene belasting, in evenredigheid daarmede, op het binnen- en buitenlandsch gedistilleerd en de likeuren, die, van buiten de provincie ingevoerd, elders voor het rijk zijn veraccijnsd; alsmede eene belasting op den wijn, ten bedrage van *f* 1 per vat, wat den buitenlandschen wijn, en van *f* 0.17 per vat, wat den binnenlandschen wijn betreft.

— Op dingsdag den 12den dezer had te Delft, in een der lokalen van de Koninklijke akademie aldaar gevestigd, eene vergadering plaats van het Koninklijk instituut van ingenieurs.

De vergadering werd voorgezeten door den heer *F. W. Conrad*. De heer *van der Kun* wegens ambtsbezigheden afwezig zijnde, werd de betrekking van secretaris tijdelijk vervuld door den heer *D. S. Storm Buising*.

Behalve het vervolg en slot van het rapport over de jongste tentoonstelling van nijverheid te Delft, door de leden *van Meurs* en *Droinet* opgemaakt, werd er een rapport ontvangen van den minister van Binnenlandsche Zaken, betrekkelijk de gebeurtenissen langs de rivieren in het jaar 1795, door *J. Engelman*. Almede waren van denzelfden minister ingekomen mededeelingen, verstrekt door het departement van Buitenlandsche Zaken, over de electromagnetische telegraphen in Oostenrijk.

Het lid *Wenckebach* vertoonde bij deze gelegenheid een aantal door hem vervaardigde voorwerpen, tot de telegraphie betrekkelijk, waarvan hij het gebruik en de strekking nader toelichtte. Een en ander werd door de aanwezige leden met veel belangstelling gezien en aangehoord.

Voorts werd nog ter tafel gebragt een rapport van den minister van Oorlog, over de aanwending van zinkwit in plaats van loodwit.

Onder de verschillende in deze vergadering behandelde onderwerpen, waarvan nog vele stukken, lang nadat het programma was vastgesteld, bij het bestuur waren ingekomen, merkten wij inzonderheid op: de toezending door den minister van Oorlog, van eenige door de Engelsche genie vervaardigde topographische kaarten, betrekkelijk dat land. Meteorologische waarnemingen van den heer *van der Ster*, over december 1849 en de gemiddelde uitkomsten van het jaar 1849. — Bijdragen tot de beschouwing van de hoofd-oorzaak der knippen en kuilen in de bestratingen der steden, door den heer *C. K. de Geus*. — Over beweegbare steenen, door den heer *W. Staring*. — Over verwarming van gebouwen, door den heer *L. van de Kasteele*. — Iets over watermolens van *Jan Adriaansz Leeghwater*, bij de belegering van 's Hertogenbosch in 1629, door jhr. *Merkes van Gendt*, enz. enz. (*Stoompost.*)

— Door Z. M. den Koning is genomen het navolgend besluit:

— *Wij Willem III*, *enz.*

Gelet op de onderscheidene berigten, bij Ons ingekomen aangaande de vele rampen, welke door den watersnood in onderscheiden provinciën zijn veroorzaakt;

En willende ten spoedigste voor het geheele Nederlandsche volk de gelegenheid openstellen tot uitoefening zijner bekende weldadigheid, om de lijdenden en hulpbehoevenden te gemoet te komen in eenen toestand, die algemeene deelneming in hooge mate verdient;

Op het rapport van Onzen minister van Binnenlandsche Zaken, van den 17den februari 1850, litt. A, 7de afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1o. Er zal op maandag, dingsdag of woensdag, den 25sten, 26sten of 27sten februari aanstaande, eene algemeene collecte aan de huizen der ingezetenen door het geheele rijk worden gedaan;

2o. De gouverneurs der provinciën zullen onverwijld de noodige maatregelen nemen, opdat die collecte in elke gemeente hunner provincie, door de zorg der besturen, geschiede op zoodanige wijze als, naar hun oordeel, de genegenheid tot milde bijdragen het meest kan bevorderen.

3o. De bijdrage van elke gemeente zal door het bestuur ten spoedigste worden overgemaakt aan den gouverneur der provincie, welke de som ter kennis van Onzen minister van Binnenlandsche Zaken zal brengen.

4o. Onze minister voornoemd zal, zoodra de vereischte inlichtingen zullen zijn ontvangen, het aandeel bepalen, dat aan elke der door den watersnood geteisterde provinciën in de opbrengst der collecte zal worden toegekend.

5o. In elke provincie zal de verdeeling van dat aandeel tusschen de noodlijdenden die het ontbreekt aan eigen middelen tot herstel van hun verlies of tot voorziening in hunne behoeften, geschieden door de zorg der Gedeputeerde Staten, met overleg en bijstand der gemeentebesturen.

6o. Van de besteding zal later, onder beleid van onzen minister van Binnenlandsche Zaken, eene algemeene openbare rekenschap worden gedaan.

Onze minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gouda, 15 *febr.* Op heden is aan den raad het koninklijk besluit medegedeeld, waarbij de heer mr. *J. W. Blanken* eervol als burgemeester is ontslagen. Nadat door een der raadsleden aan Zijn Ed. Achtb. de vraag was voorgesteld, of het ontslag *op verzoek* was verleend, en daarop een ontkennend antwoord was gevolgd, werd de bedenking in het midden gebragt, dat het verleende ontslag was *ongrondwettig*. Het regerings-reglement, volgens het *derde* artikel der *additioneele artikelen* van de grondwet, waaronder wij leven, op dit oogenblik alsnog wettig verbindende kracht uitoefenende, was men van meening, dat aan eenen voor *zes* jaren benoemden burgemeester of wethouder *tusschentijds* geen ontslag kon worden verleend, tenzij *of* op verzoek, *of* door het verliezen der vereischten, *of* door het plegen van eene daad of handeling, welke er aanleiding toe mogt geven. En daar geen dezer drie gronden, volgens oordeel des raads, in dit geval bestonden, werd, op vier leden na, met eenparigheid van stemmen besloten, zich over deze aangelegenheid tot den Koning te wenden.

Met gespannen verwachting ziet men den uitslag te gemoet eener démarche, die voorzeker niet door het gouvernement voorzien was, en die in elk geval het bewijs oplevert, dat de inlichtingen welke het van de opiniën in deze stad erlangt, niet altijd op volledigheid aanspraak kunnen maken. (*N. R. C.*)

Arnhem, 18 *febr.* Wij vermeenen, in het belang der noodlijdenden door den watersnood, het publiek indachtig te moeten maken op de advertentie van den heer *K. Fuhri*, te 's Gravenhage. De belangelooze uitgave van een dichtstuk, getiteld: *Voor de Overstroomden. Februari* 1850, even belangeloos en met een edel oogmerk opgesteld en afgestaan door den heer *S. J. van den Bergh*, verdient allezins medewerking en ondersteuning, niet slechts om het beoogde liefdadige doel, als om daardoor een blijk te geven van algemeene goedkeuring aan hen, die de gaven van hunnen geest en het vermogen hunner kunst dienstbaar willen maken aan de te-gemoetkoming in het treurig lot van lijdenden en behoeftigen.

Arnhem, 19 *febr.* In de *Landhuishoudelijke Courant* n°. 7, leest men het onderstaande stuk van den heer *Staring*, dat wij gemeend hebben te moeten overnemen, om aan dat belangrijke onderwerp meerdere algemeene bekendheid te geven. Wellligt zal het uitlokken tot navolging.

»In het tweede nommer dezer courant is het een en ander medegedeeld over de tegenwoordige belangrijke mestverzameling, te Amsterdam en eenige andere plaatsen, onder het opperbestuur van dr. *Sarphati*. Een ieder die belang stelt in den landbouw, en dus van zelf ook in mestbereiding, mestverzameling en mesthandel, zal met genoegen hier een overzigt ontvangen van hetgene dienaangaande in het vorige jaar te Zwolle is geschied, en hem dank weten, welke door het mededeelen van de meest volledige opgaven, mij in staat gesteld heeft om dit overzigt bijeen te brengen. Vooral is Zwolle belangrijk, als voorbeeld ter navolging voor kleinere steden onzer landprovinciën, waar de mestverzameling tot dusverre zelden een bron is van stedelijke inkomsten; waar de kostelijke, voor den landbouwer die hem weet te gebruiken, hoogst kostbare secreetmest nog veelal in de grachten wegloopt of zelfs weg gestort wordt; waar de onbetaalbare asch nog altijd met het vuilnis tevens wordt verzameld, waardoor haar genoegzaam alle waarde ontnomen wordt.

»Vóór april 1848 ging het in Zwolle als elders toe. Asch en stratendrek werd te zamen op stads kosten opgegaard. Aan secreetmest en bagger werd door niemand gedacht dan alleen dat er, bij politie-reglement bevolen was om, bij het ruimen der huisselijke gemakken, het verzamelde, beneden de stad in het Zwarte Water te storten; een bevel waaraan zelden werd voldaan, doordien de ruimers meestal verkozen om binnen de stad, in de grachten, hunne karren te leegen en er zich weinig over bekommerden dat alzoo een goed deel der bevolking geen zuiver [illegible] behalve sulker, tot haren dagelijkschen drank moesten gebruiken.

»De alzoo verzamelde stads-asch en vuilnis werd elk vierendeeljaar verkocht, maar bragt zoo weinig op, dat er jaarlijks vijf tot zes honderd gulden door de stad moesten bijgelegd worden. In 't begin van 1848 echter heeft men eenen anderen weg ingeslagen; het ophalen van alle vuilnis, de asch, den secreetmest en het uitbaggeren der stads binnengrachten voor 6 tot 9 jaar, is in het openbaar aanbesteed geworden en voor de hoogst aanzienlijke som van *f* 3000 's jaars gegund aan een achttal voorname grondeigenaren, met een lid van den stedelijken raad aan het hoofd. Deze compagnie heeft eene asch-schuur laten bouwen, waarin thans de asch zuiver en gezift verzameld en, tegen *f* 0.25 het N. mud, afgeleverd wordt aan eenen schipper voor België. Jammer dat de compagnie bij aanvankelijk volslagen gebrek aan navraag, zich voor geheel den tijd harer pachtjaren tot die leverantie aan de nijvere Vlamingen heeft moeten verbinden, want thans reeds begint men hier zoo overtuigd te worden van het nut der aschbemesting, dat er eene bestelling

van 4000 mud gedaan is; waaraan men alzoo voorcerst niet kan voldoen.

»De overige mest, stratendrek, bagger, enz. wordt te zamen vermengd, en grootendeels door de pachters zelve op hunne landerijen verbruikt. Een klein gedeelte echter vindt tegen ƒ1 50 de teerling el gereeden aftrek.

»De wijze waarop het bijeenbrengen van dit alles plaats heeft, verdient vooral opmerking, omdat dit bij wijze van aanbesteding geschiedt en alzoo het belang van degenen, die in de zaak betrokken zijn, mede brengt, dat er de grootst mogelijke hoeveelheid verzameld wordt. Dit heeft dan ook aanvankelijk reeds ten gevolge gehad, dat men twee derde meer mest verzamelt dan te voren. Zes vuilniskarren, elk met eenen halfsleetschen arbeider tot handlanger, halen de meststoffen bijeen en worden, met die arbeiders, bij de kar betaald. Deze kunnen daarmede ƒ5 's weeks verdienen en voeren van de aardappelschellen en anderen afval daarenboven elk een paar koeijen. De mestplaats staat onder het opzigt van eenen mestbaas, de aschschuur onder dat van den aschman, welke door drie of vier arbeiders geholpen worden. Over de geheele onderneming staat een opzigter die boek houdt en het algemeen beheer voert.

»De stad Zwolle houdt hier dus met eene winst van ƒ3500 jaarlijks, hare straten en grachten schoon, tot de geringste achterbuurten toe; de mindere man behoeft niet meer het water zoo vreemdsoortig aangelengd te gebruiken, en voor den landbouwer is eene hoeveelheid meststoffen beschikbaar gesteld, waarmede men honderd bunders land duchtig zoude kunnen bemesten en buitendien nog van 100 bunders klaverland den oogst, door eene ruime overstrooijing van asch, verzekeren.

»Van 1 april 1848 tot 1 april 1849, zijn er aan de aschschuur te Zwolle aangebragt 864 karren asch, die ƒ258 aan arbeidsloon hebben gekost. Deze hoeveelheid heeft 6916 mudden gezifte asch opgeleverd of, tegen ƒ0.25 eene waarde van ƒ1729. — Van de meststoffen zijn aangevoerd 9810 karren straten drek, 3785 teerl. ellen bagger en 102 bokken met drek, die ƒ5077 aan arbeidsloon hebben gekost; maar 5299 teerling ellen mest, of tegen ƒ1.50, eene waarde van ƒ7949 hebben opgeleverd. De bokken- of baggerschuiten die aan de onderneming behooren, hebben ƒ96 aan huur opgebragt. Het geheel der uitgaven of ƒ9333 is overigens als volgt besteed: arbeidsloon voor het ophalen ƒ5335; voor extra-werken ƒ997, en voor pacht ƒ3000.

»Degenen welke zoo welwillend de opgaven gegeven hebben voor dit opstel en het voorgaande over den Amsterdamschen mesthandel, worden dringend uitgenoodigd ook de resultaten mede te willen deelen in het einde van het loopende jaar. Wie weet welk eenen invloed deze voorbeelden zullen uitoefenen op de mest-verzameling bij andere steden in het vaderland."

— Men schrijft uit Groningen, 14 februarij:

»Hoewel er in de omstreken dezer stad, voor zoover wij weten, nog geene ongelukken van het water te betreuren zijn geweest, is evenwel thans in den nacht van zaturdag op zondag ll. in den Onlandschen of polderdijk, plus minus drie vierde uur van deze stad, buiten de Apoort, eene geweldige breuk ontstaan, ter lengte van ongeveer 220 voeten, en is de dijk als het ware geheel naar binnen gezet. Doordien het water alstoen met geweld binnen drong, stonden in een oogenblik tijds al de daaronder behoorende landerijen onder water. Den daarop volgenden dag hebben de volmagten van dat polderbestuur, benevens de daaronder behoorende landgebruikers, dadelijk middelen in het werk gesteld, om dezen dijk op eene zoo spoedig mogelijke wijze te herstellen, en tegen verderen afslag van het water te behoeden, hetgeen in zooverre is gelukt, dat hij thans nog naauwelijks zooveel water doorlaat, als een molen vermaalt. Vele landen met winterkoren zijn hierdoor onder water geraakt, en het is te hopen, dat het water spoedig zal verdwijnen, doordien de schade anders nog aanmerkelijk zal vergroot worden.

De kostbare nieuwe dijk tusschen Ter Apel en Ruitenbroek (Hannover), welke gelegd is in 1848, is in den nacht tusschen den 5 en 6, alsmede op den 7 en 8 dezer maand, doorgestoken, volgens gissing door de naburige Hannoveranen, zijnde de gaten hierdoor ontstaan, plus minus 6 à 7 ellen wijd, zoodat het noordelijkste gedeelte van Westerwolde bijna geheel onder water komt en naar eene zee gelijkt.

Dien ten gevolge is gisteren morgen van hier vertrokken een detachement van het 8ste regement depôt bataillon, om tegen verdere doorsteking te waken.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van maandag, 18 februari.

Is ingekomen eene missive van den heer *Anemaet*, houdende de verklaring, dat hij de betrekking van burgemeester, waartoe hij onlangs bij continuatie is aangesteld, heeft aangenomen. — Hetzelfde besluit, omtrent de heeren *Hengst* en *Winterberg* genomen, wordt ook op den heer *Anemaet* toegepast, dat hij door de aanvaarding van genoemde betrekking niet opgehouden heeft lid der Kamer te zijn.

Drie ingekomen verzoekschriften worden naar de daartoe gestelde commissie verzonden. — Zij zijn: 1o. van de Kamer van Koophandel en Fabrijken te Deventer tegen de aanhangige voordragt nopens de brievenposterij; 2o. van *Scholten*, makelaar in touwwerk, hennep, vlas, enz., te Amsterdam, houdende adhaesie aan het adres van touwslagers tegen het ontwerp nopens de scheepsvaartsregten; 3o. van den heer *v. Lijnden v. Hemmen* omtrent de bezwaren van het defensie-wezen, bij watersnood.

De voorzitter geeft kennis dat door de verschillende afdeelingen tot rapporteurs benoemd zijn: over het ontwerp van wet nopens het fonds van kwade posten, de heeren: *Heemskerk*, *Dirks*, *Engelen*, *Jespers* en *Slicher van Domburg*; over dat, tot verhooging der begrooting van 1849, ter zake der schatkistbiljetten, de heeren: *Heemskerk*, *Dirks*, *Engelen*, *v. Walchren* en *Slicher van Domburg*; over dat nopens de waterschappen, de heeren: *Fokker*, *v. Dam v. Isselt*, *Donker Curtius*, *v. d. Linden* en *Meeuwsen*.

Aan de orde van den dag is het bepalen van een' dag tot het doen van vragen door den heer *Engelen* nopens de betrekkingen der Maatschappij van Weldadigheid tot den staat. — Wordt besloten, dien dag te bepalen op aanstaanden vrijdag, 22 februari, des morgens te 11 ure.

De heer *Verwey-Méjan* brengt, namens de huishoudelijke commissie, verslag uit nopens den staat van de bibliotheek der Kamer. — De commissie wijst er, onder anderen, op, dat vroeger, wanneer vaderlandslievende schrijvers boekgeschenken aan de Kamer deden, daaromtrent dikwijls door een der leden een woord tot aanprijzing werd gezegd, als een blijk van belangstelling. Dit is later bij het Reglement van Orde verboden. De commissie heeft echter gemeend, bij de tegenwoordige gelegenheid wel, in eene openbare zitting, te mogen zeggen, dat die toezending van vaderlandslievende schrijvers der Kamer hoogst aangenaam is. — De commissie wordt voor de door haar genomene moeite bedankt, terwijl het verslag voor kennisgeving wordt aangenomen.

De commissie voor de verzoekschriften brengt verslag uit, als.

I. Bij monde van den heer *van Heiden Reinestein*:

1o. op een adres van de vereeniging van handelaren te Groningen, over de invoering van een laag brievenport.

2o. op dat van *H. G. Hammacher*, notaris te Groede; 3o. op dat van mr. *A. J. Nieuwenhuis*, te Utrecht; en 4o. op een van *C. van der Horst*, directeur der algemeene expeditie-maatschappij te Amsterdam. Alle deze adressen houden bedenkingen in tegen de voorgedragen wet omtrent de brievenposterij en zullen ter griffie nedergelegd worden.

II. Bij monde van den heer *Wintgens*:

op adressen van 1o. *J. F. Hoffman* en andere handelaars te Rotterdam; 2o. *M. W. Rees* en *Comp.* en andere ingezetenen te Dordrecht; 3o. *A. Schadee* en *Buysing* en andere kooplieden en ingezetenen van Schiedam; 4o. *Schooneveld* en *Westerbaan* en andere handelaren te Gouda; 5. *van Gend en Loos*, ondernemers van postwagendiensten te Amsterdam; en 6o. *W. van Grondelle*, ondernemer eener diligence-dienst tusschen Heusden en 's Hertogenbosch. — Alle als voren, en gelijk besluit.

Daarna is de vergadering gescheiden.

Mengelwerk.

Wie zal den heer ROCHUSSEN opvolgen?

De *Rotterdamsche Courant* meldt, dat de heer ROCHUSSEN zijn ontslag als gouverneur-generaal heeft ingediend en eerstdaags in Nederland wordt terugverwacht; dat de geschikte persoon, die hem vervangen moet, nog niet gevonden is, en dat men ijverig bezig is om dezen te zoeken. Dat men den geschikten persoon voor de betrekking van gouverneur-generaal van onze O.-I. bezittingen nog niet gevonden heeft, kunnen wij ons begrijpen, als men dien persoon alleen zoekt onder de hooge ambtenaren van Nederland. Hoe voortreffelijk iemand in ons land ook gediend, hoeveel ijver en bekwaamheden hij aan den dag gelegd hebbe in de administratieve dienst hier te lande, kan dit naar onze wijze van zien toch nimmer stof opleveren om als gouverneur-generaal op te treden; al heeft zulk een persoon de kennis van onze O.-I. bezittingen zelfs tot een onderwerp van studie gemaakt, dan zal hij daar toch, in vergelijking van hen, die daar jaren vertoefd hebben, als vreemdeling aankomen, en in alle zaken zal hij meer op de adviezen van anderen dan op eigene overwegingen moeten afgaan.

Dit maakt in den aanvang hem reeds dadelijk van de omringende personen afhankelijk, en beziggehouden door vorstelijke eerbewijzingen, waaraan hij nimmer gewoon was, blijft er te weinig tijd over om zich met de zaken bekend te maken. Spoedig gaat de grootste ijver onder zulke omstandigheden verloren, en laat men het beheer der zaken aan anderen over, terwijl men alleen gebruikt wordt om de verantwoordelijkheid zoowel van de misslagen als van de goede daden van regering te dragen. Hij trekt de persoonlijke voordeelen van de betrekking, zonder wezenlijk die betrekking te vervullen, en wordt door een secretaris-generaal of andere hooge ambtenaren als speelpop gebruikt; de intrigant vindt onder zulke omstandigheden [illegible] en moeten kwame en ijverige raadslieden [illegible] zelfzoekende en kruipende dienaren plaats maken. Het volslagen gemis aan, of althans de gebrekkige kennis van de Maleische taal, van zulk een persoon, dwingt hem het staatkundige verkeer met de Indische vorsten bijna geheel aan anderen over te laten.

Dat een persoon, met de rijkste en edelste gaven der natuur begiftigd, al die moeijelijkheden zal overwinnen, willen wij eens erkennen; maar zoo hoogst zeldzaam worden die aangetroffen, dat wij althans meenen, dat bij de keuze van een' gouverneur-generaal er niet in den regel op gerekend mag worden zoo een' te vinden; tevens zal men bij waarlijk groote mannen opmerken, dat zij met angstige naauwgezetheid, zich in een' enkele rigting bewegen, en zelden door de eerzucht zich laten verlokken, om in lateren tijd in eene andere rigting van hunne bekwaamheden te doen blijken. Indien deze door de zelfkennis tot de voorzigtigheid gebragt worden, om zich op geen ongekend terrein te wagen, hoeveel te meer moesten dan de niet bijzonder begaafden, dat in acht nemen; deze echter slechts een' veelal onverdienden naam hebbende te handhaven, zijn roekeloozer.

Werd ons de vraag gedaan waar men een gouverneur-generaal moet zoeken, dan antwoordden wij, *onder de Indische ambtenaren*; en wel bij voorkeur onder diegenen, welke niet alleen Java, maar den geheelen Oost-Indischen Archipel kennen. Het eiland Java, eischt niet alléén een' bestuurder, maar ook Sumatra, Borneo, Celebes en de Molukkos. De belangen van tallooze inlanders moeten aan een' persoon worden opgedragen, die met die belangen bekend is; de uitgestrekte bezittingen buiten Java eischen een bestuurder, die in de lang verwaarloosde behoeften weet te voorzien, en die streken uit den staat van verval kan opheffen, waarin zij jaren lang door onbekendheid en zorgeloosheid van de bestuurders verkeerd hebben (1).

Tot hoe weinig thans de stof reeds beperkt is weet ieder, die met eenige oplettendheid in de Indiën geweest is, en dat maakt het zoeken naar een gouverneur-generaal gemakkelijk; en erkennende, dat er wel iets tegen is, om onder hen te kiezen, die door een voortdurend verblijf in de koloniën eenigzins aan het moederland en zijne belangen ten opzigte van de koloniën vreemd geworden zijn, zoo zou men bij voorkeur het oog moeten slaan op verdienstelijke Indische ambtenaren, die weder in het vaderland waren teruggekeerd of, ten minste gedurende hunne betrekking aldaar eenigen tijd hadden doorgebragt.

De heer A. L. WEDDIK, is sedert eenigen tijd in het vaderland terug en werkzaam aan het ministerie van koloniën in de betrekking van secretaris-generaal. In de Indiën heeft hij voor een twintigtal jaren als adjudant van den gouverneur-generaal zich, reeds vroegtijdig met de zaken, de koloniën betreffende gemeenzaam kunnen maken; later voerde hij de administratie in het bestuur over de zoogenaamde civiele marine in de Indiën en bezocht met die flotille verscheidene der afgelegene bezittingen, terwijl hij de kust van zeeschuimers zuiverde.

Toen hij later tot assistent-resident van Buitenzorg benoemd werd, duurde het zeer kort of zijne geschiktheid voor eene dergelijke betrekking bleek zoo duidelijk, dat hij resident werd op Sumatra. De gouv.-gen. MERKUS, die zoozeer de gave bezat om de geschiktste personen te kiezen, droeg hem eenige jaren later eene commissie op naar het eiland Borneo; voor deze betrekking was de heer WEDDIK te beter berekend, omdat hij vaardig met het Maleische schrift en taal bekend was; eene eigenschap die zelden, zelfs bij anders verdienstelijke ambtenaren wordt aangetroffen. Borneo werd door den heer WEDDIK op alle kusten bezocht, en in den omtrek van Banjermassing gaf hij den eersten stoot aan de kolenmijn-ontginning; en al de verbeteringen op dat eiland in het werk gesteld, om hetzelve productief te maken, wees hij aan, en regelde ze, in zoo verre altoos als de bekrompene middelen, welke het Indische bestuur na den dood van den gouv.-gen. MERKUS daar voor over had, dat toelieten. Tot gouverneur van Borneo benoemd, wenschte hij onverdeeld zijne zorgen aan dat land te besteden; maar andermaal had men zijne veelzijdige kennis en scherpziend oog noodig, voor eene commissie-reis in de Molukkos. Gedurende twee jaren reisde hij als gouvernements commissaris op de specerij-eilanden, en toen hij zijn rapport daarover had uitgebragt, spoedde hij zich naar Borneo; ging later verscheidene dagreizen de Pontaniale-rivier op, stelde zich in gemeenschap met vroeger nooit bezochte Dajaksche stammen, en dempte met een klein stoomschepje een uitgebroken oproer, in de rijksgebied van Banjermassing. De hooge betrekking, welke de heer WEDDIK sints jaren bekleedde, heeft hem de waarde van eerbewijzingen leeren kennen, en in weerwil van de halve vergoeding, waarmede een hoofdambtenaar op de buitenposten bejegend wordt, is de heer WEDDIK, nog altoos in vormen en [illegible]

(1) De geschiedenis van de gouverneurs [illegible] van Oost Indië staaft onze beschouwing [illegible] die zich jegens het moederland en de koloniën [illegible] derdaad verdienstelijk hebben gemaakt [illegible] kunde geene fouten [illegible] [illegible] zijn [illegible] uitzondering uit Indische ambtenaren voortgesproten.

zien de werkzame en degelijke mensch gebleven. In de laatste helft van het voorgaande jaar, keerde hij met verlof in Nederland terug, welk verlof hij echter in de dienst van den lande doorbrengt.

Eene lofrede over een' persoon gehouden in een dagblad; heeft iets onkiesch, en wij zouden er ons van hebben onthouden, zoo het belang der zaak ons er niet toe gedwongen had.

De betrekking van gouverneur-generaal zal waarschijnlijk niet opgedragen worden aan iemand, die eenigen waarborg oplevert, dat hij er voor berekend is, en daarom achten wij het pligt een' persoon aan te wijzen, die waarborgen bezit, opdat men niet later zeggen kan, indien de keuze ongelukkig uit valle, »dat niemand een geschikteren wist te noemen."

Iets aangaande burgemeesterijen in de prov. Utrecht.

In den *Nederlander* van den 12den dezer, vindt men een hoofd-artikel, waarin de benoemingen of combinatiën, die bij het begeven van burgemeesters-ambten in de provincie Utrecht, plaats vonden, worden gegispt. Dit artikel behelst niet de uitdrukking van het algemeen gevoelen daarover, want zijn van den eenen kant, zoo als trouwens natuurlijk is, sommige afgetredenen met hunne vrienden wrevelig, anderzijds daarentegen heerscht bij zeer vele ingezetenen tevredenheid. — Dat onder de niet-benoemden verdienstelijke mannen worden gevonden (zoo als te regt in gezegd hoofd-artikel de burgemeesters van Cothen en van Vleuten genoemd worden) stemmen wij gaarne toe, maar hoe kon dit anders? — als toch twee of meer gemeenten, elk een' goed' burgemeester bezittende, worden vereenigd onder één hoofd, vallen er noodwendig sommigen, hoe braaf ook, uit. Verder willen wij hierover niet uitweiden, want om te doen uitkomen hoe het aftreden van dezen en genen niet te betreuren is, zouden wij dezulken al ligt moeten hard vallen, hetwelk, na hun verscheiden uit het openbaar leven, onedelmoedig is. — Alléén dus nog iets met opzigt tot de benoeming van den heer ontvanger v. d. Andel, aangezien daarover in den *Nederlander* zoo wordt door gedraafd. Hij was burgemeester van Breukelen St. Pieters, Tienhoven en Portengen, doch woonde te Vreeland; nu zijn de drie eerste gemeenten gevoegd bij het aangrenzend burgemeesterschap Breukelen, dat zeer gerijfelijk is voor de inwoners, terwijl de heer v. d. Andel in de plaats daarvan bekomen heeft het burgemeesterschap van Vreeland, waar hij woont, met de omliggende kleinere gemeenten Ruwiel, Loenersloot en Nichtevecht. Van [illegible] hij nu den burgemeester, die 82 jaren oud is. Van Ruwiel was hij reeds secretaris en nam hij voor den burgemeester vele bezigheden waar. Te Loenersloot vervangt hij den burgemeester, weinige jaren geleden op ambachts-vrouwelijke voordragt benoemd, mede secretaris op diezelfde voordragt zijnde, en wijders zwager van den notaris, die polderschout is, en wiens zwager al wederom de gemeente-ontvanger is. Nu is eene schakel uit die familieketen weggenomen, en beweegt men zich vrijer aldaar. — Zeer goed ook!

Traden wij ten deze in bijzonderheden, de schrijver van bovengemeld hoofd-artikel gaf daartoe aanleiding. Wij houden van burgemeesters, die zelven hun ambt waarnemen, en wij zouden (ons, in zoo verre, vereenigende met hetgeen *eenige dorpsbewoners aan de Vecht* in deze Courant van den 9den januari schreven) wel hebben kunnen zien, dat in de bedoelde of eenige andere combinatie ook het naburig Loenen opgenomen ware. Zou het b. v. wel goed te keuren wezen, zoo blijken mogt, dat zeker kantonregter stelde de rekwisitoiren ten behoeve van eenen burgemeester, die het openbaar ministerie bij hem waarneemt?

Februari, 1850.

Ook eenige dorpsbewoners in dien omtrek.

Eene anekdote.

Gedurende den laatsten hoogen waterstand liep een dijk, waarbinnen de meeste landerijen van den heer H* te B** gelegen waren, groot gevaar van door te breken. Een der boeren van dien heer, die uitgezonden was om dien dijk in oogenschouw te nemen, kwam buiten adem aanloopen, met het berigt, dat er een groot gat in geslagen was, en nog maar een [illegible] gronds het water keerde.

»[illegible] er terstond mest in gevaren worden," [illegible] heer H*, die, bij het gevaar der andere [illegible] geen volk genoeg kon beschikken, om [illegible] middelen in het werk te doen stellen, [illegible] genoeg helpen, denk ik, daar het »water begint te vallen."

»Genoeg helpen!" antwoordde de boer, die in de herberg van het dorp voor een groot politicus geld, »genoeg helpen, ja wel! al douwen we er al de ge-[illegible]rde ministers in, dan is 't nog niet digt!"

»Heg, man!" zei de tuinman, die er juist bij was gekomen, »dan mot et ou doch een gat wêzen!!"

Gedenkt de behoeftigen!

Op den 7den februari jl. overstroomde de gansche gemeente Millingen, waardoor alle huizen dien in het water geraakten. — Door den harden en langdurenden wind was de golfslag zoo hevig dat geene woning onbeschadigd bleef en vele huizen geheel wegsloegen, zoodat de menschen met alle inspanning en hulp van anderen alleen het leven behielden, hoewel eenig vee is verdronken.

De ellende en armoede, door deze overstrooming ontstaan, zijn overgroot en onmogelijk om kenbaar genoeg af te schetsen. De arme menschen, die uit hunne huizen moesten vlugten of gered wierden, zagen zich van alles beroofd — de voorraad levensmiddelen in het water vergaan — meubels enz. vernield en verdreven — vlugten zij aan den dijk, hun verblijf in schuren en aken nemende. — Onbeschrijfelijk is thans de armoede, en als men bedenkt hoe die later zal worden, en hoe die ongelukkige hunne woningen weder herbouwd zullen krijgen, is er geene uitkomst te voorzien.

In dezen nood schiet er niets over dan de algemeene milddadigheid in te roepen, hetwelk nooit te vergeefs geschied is.

De ondergeteekende stellen zich gaarne als commissie, ten einde de gelden die verstrekt mogen worden, in ontvang te nemen, en te zorgen dat ze op de nuttigste wijze worden besteed.

Zij verlaten zich er op dat deze gunstige gelegenheid voor den welgezetenen en rijken, om zich, door bijstand te verleenen, nieuwe zegeningen van der Allerhoogsten te verschaffen, door den natuurgenoot zal worden waargenomen.

Zij roepen dan voor die arme lieden de goede gunst en bijstand van allen in en hopen met ruime giften te worden bedeeld.

Theod. Terwindt, *Burgemeester.*
J. Huisman, *Assessor.*
W. Arntz, *Assessor.*
J. G. Koeijer, *Pastoor.*
H. G. Hendriks, *Rijks-ontvanger.*

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 19 febr. 5 El 2 Palm 0 Duim; gew. 3 D. ges. 0 D.

De prijs dezer courant is f 1.5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.0 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

N°. 22. Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.